

הלכות רוצח ושמירת נפש פרק יב

א. בהמה חיה או עוף שנששכן נחש וכיוצא בו, או שאכלו סם הממית האדם קדם שישתנה בגופו, הרי אלו אסורים משום סכנת נפשות. לפיכך בהמה חיה או עוף שנמצאו חתוכי רגלים אף על פי שהן מתרין משום טרפה הרי אלו אסורין משום סכנה, שמא אחד מזוחלי עפר נשכן: עד שיבדקו. כיצד בודקו, צולה אותן בתנור: אם לא נתחתך הבשר, ולא נשתנה משאר הצלי הרי אלו מתרין.

ב. וכן נקורי תאנים וענבים והקשואים והדלועין והאבטיחין והמלפפונות אפלו היו גדולים ביותר, בין תלושין בין מחברין, ואפלו היו בתוך הכלי כל שיש בו לחה ונמצא נשוף, אסור: שמא נחש וכיוצא בו נשכו. ואפלו ראה צפור או עכבר יושב ומנקר הרי אלו אסורין, שמא במקום נקב נקב.

ג. תאנה או ענב שנטל העקץ שלהן, אין בהם משום גלוי; לפיכך אוכל אדם תאנים וענבים בלילה, ואינו חושש. תאנה נקורה שיכשה ונעשת גרגרת, ותמרה נקורה שיכשה שתיהן מתרות.

ד. אסור לאדם לתן מעות או דינרים לתוך פיו: שמא יש עליהן רק יבש שלמפי שחין או מצרעין, או זיעה שכל זיעת האדם סם המות, חוץ מזיעת הפנים. וכן לא יתן אדם פס ידו תחת שחיו שמא נגע בידו במצרע או בסם רע, שהידים עסקניות. ולא יתן התבשיל תחת המטה, אף על פי שהוא עוסק בסעודה, שמא יפל בו דבר המזיק, והוא אינו רואהו.

ה. וכן לא ינעץ הספין בתוך האתרוג או בתוך הצנון שמא יפל אדם על חדה, וימות. וכן אסור לאדם לעבר תחת קיר נטוי, או על גשר רעוע, או להפנס לחרבה; וכן כל כיוצא באלו משאר הסכנות, אסור לעמד במקומן.

ו. וכן אסור ליהודי להתיחד עם הגויים, מפני שהן חשודים על שפיכות דמים. ולא יתלוה עמהן בדרך; פגע בגוי בדרך, מחזירו לימינו. היו עולין במעלה או יורדים בירידה לא יהיה ישראל למטה וגוי למעלה, אלא ישראל למעלה וגוי למטה: שמא יפל עליו להמיתו. ואל ישח לפניו, שמא ירץ את גלגלתו. שאלו לאיין אתה הולך ירחיב לו את הדרך בדרך שהרחיב יעקוב לעשיו, שנאמר "עד אשר-אבא אל-אדני, שעירה" (בראשית לג, יד).

ז. אסור לקח רפואה מן הגוי, אלא אם כן נתיאשו ממנו שיחיה; ואסור להתרפאות מן המין, ואף על פי שנתיאשו ממנו שמא ימשכו אחריו. ומתר לקח רפואה מן הגויים לבהמה, או למכה שבגוף מבחוץ כגון מלגמה ורטיה; ואם היתה מכה שלסכנה, אסור לקח ממנו. וכל מכה שמחללין עליה את השבת, אין מתרפין בהן מהן. ומתר לשאל לרופא גוי, ויאמר לו סם פלוני יפה לך וכו' וכו' תעשה; אבל לא יקח ממנו.

ח. ואסור להסתפר מהן ברשות היחיד, שמא יהרגנו. ואם היה אדם חשוב מתר, מפני שהוא מתירא להרגו; ואם דמה לגוי שהוא אדם חשוב, כדי שיפחד ממנו ולא יהרגנו הרי זה מתר להסתפר ממנו.

ט. אסור למכור לגויים כל כלי המלחמה, ואין משחיתין להם את הזין. ואין מוכרין להן לא ספין, ולא קלרין, ולא כבלים, ולא שלשלאות שלברזל, ולא עששיות שלברזל הנדואה, ולא דבים ואריות, ולא כל דבר שיש בו נזק לרבים; אבל מוכרין להן תריסין, שאינן אלא להגן. וכשם שאסרו למכור לגוי, כך אסרו למכור לישראל שמוכר לגוי. ומתיר למכור הזין לחיל שלבני המדינה, מפני שהן מגננין על ישראל.

י. כל שאסור למכור לגוי אסור למכרו לישראל שהוא לסטים, מפני שנמצא מחזק ידי עובר עברה ומכשילו. וכן כל המכשיל עור בדבר, והשיאו עצה שאינה הוגנת, או שחזק ידי עוברי עברה שהוא עור ואינו רואה דרך האמת מפני תאות לבו הרי זה עובר בלא תעשה, שנאמר "ולפני עור, לא תתן מכשל" (ויקרא יט, יד).

יא. הבא לטל ממך עצה, תן לו עצה ההוגנת לו. ואסור להשיא עצה טובה לגוי, או לעבד רשע. ואפלו להשיאו עצה שיעשה דבר מצוה, והוא עומד ברשעו אסור; ולא נתנסה דניאל אלא על שהשיא עצה לנבוכדנאצר לתן צדקה, שנאמר "להן מלכא, מלכי ישפר עלך" (דניאל ד, כד).